

Sygn. akt I C 1070/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2022 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

Protokolant: p. o. prot. sęd. Oliwia Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 maja 2022 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko Horyzont Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w dniu 31 marca 2017r., sygn. akt VI Nc-e 2117112/16, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 2 listopada 2017r. wobec P. R. w całości;

II. zasądza od strony pozwanej Horyzont Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. na rzecz powoda P. R. kwotę 3600 zł, tytułem kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku;

III. nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 1838 zł, tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której powód był zwolniony.

Sygn. akt I C 1070/21

UZASADNIENIE

P. R. wniósł o pozew przeciwko Horyzont Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego tj. nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 31 marca 2017 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2117112/16 w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Oleśnicy T. C. w sprawie egzekucyjnej KM 4215/17, wszczął w stosunku co do powoda postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułu wykonawczego tj. nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 31 marca 2017 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2117112/6, który został wydany w wyniku zgłoszenia roszczeń przez wierzyciela (...) Bank S.A. w W. z tytułu umowy kredytu konsumpcyjnego z dnia 23 października 2015 r. Podniósł, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 2 września 2020 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 1757/19 D. O. i J. O. zostali uznani za winnych doprowadzenia w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w wysokości wartości wskazanego kredytu konsumenckiego powoda. W ocenie powoda prowadzenie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego w sytuacji gdy po jego powstaniu wydano prawomocny

wyrok skazujący za przestępstwo, przy świadomości wierzyciela co do istnienia wyroku karnego, narusza zasady współzycia społecznego i stanowi zdarzenie będące podstawą pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że okoliczność podnoszona przez powoda w postaci wydania wyroku karnego, w którym stwierdzono odpowiedzialność osób trzecich za doprowadzenie powoda do niekorzystnego rozporządzenia mieniem nie mieści się w katalogu ustawowych podstaw do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 marca 2017 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2117112/16, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na mocy którego zasądził od P. R. na rzecz (...) Bank S.A. w W. kwotę 47.411,31 zł oraz kwotę 593,93 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Roszczenie to wynikało z umowy kredytu konsumpcyjnego z dnia 23 października 2015 r.

Na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2117112/16 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Oleśnicy T. C. prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko P. R. pod sygn. akt KM 4215/17.

W toku postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 804¹ kpc, w miejsce dotychczasowego wierzyciela (...) Bank S.A. w W. wstąpił wierzyciel Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W..

/bezsporne/

P. R. w dniu 27 października 2015 r. zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego nr (...). Umowa została podpisana w biurze kredytowym przy ul. (...) w K. w obecności D. M., doradcy klienta, działającej jako pośrednik Banku (...) S.A. Na podstawie tej umowy Bank udzielił kredytu w kwocie 46.494,08 zł na okres 96 miesięcy, na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych kredytobiorcy, prowizji bankowej (7299,57 zł) i składki ubezpieczeniowej (7401,86 zł).

Dowód:

- umowa kredytu – k. 6 – 9

Pismem z dnia 23 kwietnia 2021 r. powód zwrócił się do strony pozwanej o złożenie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na fakt, że do zawarcia umowy, na podstawie której egzekwowane jest roszczenie, doszło na skutek przestępstwa.

Dowód:

- pismo – k.12;
- potwierdzenie nadania – k. 12

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 2 września 2020 r.,

wydanym w sprawie o sygn. akt II K 1757/19, D. O. i J. O. zostali uznani winnymi popełnienia czynu z art. 286 § 1 kk, polegającego na tym, że w dniu 27 października 2015 r. w K. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu doprowadzili w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości wartości kredytu konsumenckiego o numerze (...) w kwocie 64.182,46 zł P. R. w ten sposób, że wykorzystując jego niezdolność do należytego pojmowania sytuacji, utwierdzili go w przekonaniu, iż będzie żyrantem

tego kredytu, podczas gdy faktycznie był on kredytobiorcą tegoż kredytu w wyniku czego doprowadzili do podpisania umowy kredytowej podpisanej przez niego i w konsekwencji do jego spłaty.

Dowód:

- wyrok – k. 143 w aktach sprawy tut. Sądu sygn. II K 1757/19.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 11 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną.

Z uwagi na powyższe bezsporne w niniejszej sprawie jest, że D. O. i J. O. działając wspólnie i w porozumieniu doprowadzili P. R., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości wartości kredytu konsumenckiego o numerze (...).

Przepis art. 840 § 1 kpc stanowi, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Niemożność kwestionowania powództwem z art. 840 § 1 pkt 2 kpc, tytułu wykonawczego korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, nie oznacza, że dłużnik nie może powoływać na nadużycie prawa powstające na etapie egzekucji tego orzeczenia.

W orzecznictwie przyjmuje się, że zdarzeniem, wskutek którego zobowiązanie nie może

być egzekwowane w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 kpc może być bowiem stwierdzenie sprzeczności postępowania wierzyciela z zasadami współzycia społecznego tj. zachowanie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym może stanowić nadużycie prawa (art. 5 kc) stanowiące podstawę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności [por. orzeczenia SN z dnia 19 kwietnia 1955 r., II CZ 54/54, OSNCK 1956, Nr 2, poz. 38 i z dnia 7 maja 1955 r., IV CR 395/55, OSNCK Nr 2, poz. 39, postanowienia SN z dnia 30 lipca 1965 r., II CZ 68/65, OSNC 1966, Nr 6, poz. 95, z dnia 27 listopada 2003 r., III CZP 78/03, Prokuratura i Prawo 2004, nr 6, uchwały SN z dnia 7 lipca 1970 r., III CZP 46/70, OSNC 1971, Nr 2, poz. 23 i z dnia 30 stycznia 1986 r., III CZP 77/85, OSNC 1986, Nr 12, poz. 206, wyroki SN z dnia 18 września 1997 r., I CKN 243/97, z dnia 5 czerwca 2002 r., II CKN 943/00, z dnia 5 czerwca 2007 r., I CSK 116/07, z dnia 4 listopada 2010 r., IV CSK 141/10, i z dnia 22 czerwca 2018 r., II CSK 539/17].

Przez zasady współzycia społecznego należy zatem rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania. Przy ustalaniu ich znaczenia można odwoływać się do takich znanych pojęć, jak "zasady słuszności", "zasady uczciwego

obrotu", "zasady lojalności" (por.m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1998 r., II CKN 928/97, OSN 1999 r. Nr 4, poz. 75, z dnia 28 listopada 2014 r., I CSK 735/13, i z dnia 23 marca 2017 r., V CSK 393/16).

Kontynuowanie przez wierzyciela egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, w postaci prawomocnego nakazu zapłaty, w sytuacji gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego wydano prawomocny wyrok, skazujący za przestępstwo, polegające na doprowadzeniu dłużnika, przez osoby trzecie, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, polegającym na zaciągnięciu kredytu konsumenckiego, przy świadomości wierzyciela co do istnienia wyroku sądu karnego, narusza zasady współżycia społecznego określone w art. 5 kc, a przez to stanowi zdarzenie, będące podstawą pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 840 § 1 pkt 2 kpc (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 8.07.2019r., VI ACa 357/19).

Na gruncie niniejszej sprawy stwierdzić należy, że czynność prawna w postaci przedmiotowej umowy kredytu została dokonana na skutek przestępczego działania osób trzecich (D. O. i J. O.), była więc nieważna, jako sprzeczna z przepisami ustawy. Zachowania, prowadzące do podpisania przez powoda umowy kredytu nr (...) w dniu 27.10.2015r., sprowadzały się bowiem do przestępstwa oszustwa, popełnionego na jego szkodę przez osoby trzecie, wykorzystując niezdolność powoda do należytego pojmowania sytuacji (w postępowaniu karnym – sygn. akt tut. Sądu II K 1757/19 - powód zgłaszał, że nie potrafi pisać, potrafi tylko się podpisać, słabo czyta, skończył tylko 5 klas szkoły podstawowej, jest ponadto osobą niezaradną, łatwowierną, nadużywającą alkoholu), zaaranżowali podpisanie umowy w taki sposób, że powód był przekonany, że jest poręczycielem kredytu, nie zaś kredytobiorcą, zwłaszcza, że sam nie uzyskał żadnej kwoty z kredytu, a cała jego suma została przekazana D. i J. O.. Nie bez znaczenia pozostaje zachowanie pracownika pośrednika, który działając w imieniu i na rzecz banku, nie wyjaśnił powodowi rzeczywistego zakresu kontraktowania. Umowa kredytu zawarta w tych warunkach służyła D. i J. O., jako środek do uzyskania środków pieniężnych w warunkach przestępczych. Biorąc pod uwagę udział pracownika pośrednika kredytowego w uzyskaniu podpisu powoda pod umową, jak i fakt, że pieniądze z kredytu nigdy nie miały służyć powodowi, a jedynie realizowały oszustwo w.w. osób, przedmiotowa umowa, jako realizując cel przestępczy, obarczona jest pierwotną sankcją nieważności. Ukształtowanie oszustwa z art. 286§1 kk, jako czynu zabronionego pod groźbą kary kwalifikuje czynność prawną, będącą konsekwencją tego przestępstwa, jako podlegającą rygorom sprzeczności z ustawą. Przepis art. 58§1 kc powinien więc mieć do takiej czynności zastosowanie. Jednocześnie umowa zawarta w tych warunkach jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58§2 kc), z zasadami uczciwości i lojalności kontraktowej uczestników obrotu cywilnoprawnego. Oceniane obiektywnie, jako nieuczciwe, nielojalne i ukierunkowane na wyrządzenie szkody powodowi, postępowanie D. i J. O. oraz pracownika pośrednika pochłania niestaranność samego powoda, będącego osobą nieporadną życiowo, działającą w zaufaniu do p.O. i banku.

W tych okolicznościach sprawy powództwo podlegało uwzględnieniu.

Orzeczenie w punkcie II wyroku oparto na podstawie art. 98 § 1, § 1¹, § 3 w zw. z § 3 pkt 5 pkt Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych [Dz. U.2018.265 ze zm.].

Orzeczenie w punkcie III wyroku oparto na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych [Dz. U.2021. 2257 z późn. zm.] w zw. z art. 98 § 1 kpc.